

OLIMPIADA NAȚIONALĂ DE LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ
pentru școli/secții cu predare în limbile minorităților naționale și pentru românii din diaspora
Etapa județeană, 18 martie 2022

Clasa a VII-a

Varianta 1

- **Toate subiectele sunt obligatorii.**
- **Timpul efectiv de lucru este de trei ore.**
- **Se acordă zece puncte din oficiu. Punctajul total este de 100 de puncte.**

Se dau textele :

A. În orașul străin unde a poposit circul se afla un domn bătrân, care a scris cândva cărți despre urși. A intrat într-o dimineată la menajeria Circului Struțki și s-a oprit la cușca lui Fram. Directorul îl întovărășea [...]
- Ai să mă înțelegi și ai să mă crezi îndată! rosti fostul vânător surâzând. Fram suferă de dor. Aceasta e tot. Îi e dor de ghețurile și de zăpada unde s-a născut. S-a deșteptat în el o viață pe care o uitase. Și, fiindcă spui că ești gata să faci un sacrificiu pentru el, părerea mea e să-l trimiți îndărăt. [...]
Directorul circului rămase gânditor. Își făcea socoteala în cap. Știa cât costă un asemenea drum. Dar știa, tot așa de bine, că o asemenea faptă ar fi și un fel de reclamă pentru circ.

- Am s-o fac! spuse cu hotărâre. Oricât m-ar costa, am s-o fac.
- Lasă-mă atunci să-ți strâng mâna! se bucură fostul vânător de urși. [...] Apoi se întoarse spre Fram și îi făcu semn cu mâna lui tremurătoare, glăsuind: Domnule Fram, mi se pare că trebuie să te pregătești de călătorie. [...] Îți urez să devii din nou un urs ca toți urșii: sălbatic și liber... Să te bucuri de ghețuri, de vânturi, de viscole, de soarele polar, de aurora boreală...

Fram ridică încet botul de pe labe. Întoarse ochii lui mici și triști spre bătrânul acesta necunoscut, bun și glumeț, deși poate prea guraliv. [...]

În ziua plecării, au trecut cu toții, clovni și gimnaști, acrobați și călăreți, să-și ia rămas-bun de la ursul-polar. În aceeași zi, Fram a fost urcat într-un vagon din coada trenului, întovărășit de un păzitor. [...] Abia după ce a pornit vaporul începu să presimtă că se întâmplă cu el ceva ce n-a mai fost. A zgâriat cu ghearele în ușa cabinei, nu s-a atins de mâncare și de băutură. Dădea semne de neastâmpăr. Simțea apa fâșâind în peretele vaporului, iar clipocitul acesta îi amintea ceva foarte vechi, ceva foarte îndepărtat, ceva foarte de demult. [...]

Printre excursioniști se răspândi zvonul că pe vapor se află un urs-polar dresat. [...] Au venit călătorii să-l vadă. I-au adus franzele și bomboane, fructe și băutură. [...] Și se mirau că acum nu se atinge de bomboane, de fructe și de sticla cu băutură.

- Poate se plictisește! spuse o femeie tânără. Nu-l vedeți ce trist e? Când l-am cunoscut eu, era ursul cel mai vesel de pe lume. [...] Să vorbim cu căpitanul. E un om de înțelegere. Să-i dea drumul pe punte. [...]

Ușa lui Fram s-a deschis și el a căpătat libertate să se plimbe pe punte, alături cu pasagerii. [...] S-a ridicat în două labe, rezemat de grilajul punții. A rămas așa multă vreme, privind depărtările mării, spre nord, acolo unde se aflau, dincolo de ape, ghețurile și zăpezile veșnice.

După trei zile și trei nopți, marea a început să prindă altă culoare. Verzuie și rece. Vântul aducea o suflare aspră. Nopțile erau mai limpezi și mai luminoase.

Fram nu se mai juca prinzând și aruncând mingea. Nu se mai despărțea de rezemătoarea de fier a punții. Neclintit, în două labe, cu nările largite, aspira adierea rece și aspră. O recunoștea.

Privind așa, într-o dimineată a zărit cum se iveau cele dintâi sloiuri. [...] Fram sorbea lacom, până în adâncul plămânilor, aerul umed. Nu mai intra în cabina lui din fundul vasului. Rămase toată noaptea neclintit, cu ochii străpungând depărtările albastre.

Tresări. Simțise o mână atingându-i blana pe spate. Nici nu auzise pașii. Era femeia cea tânără și inimoasă. [...] Aflase că a doua zi vânătorii de urși au să-l elibereze pe Fram pe o insulă de sloiuri. [...] Fram întoarse ochii lui mici, buni, spre această făptură omenească pe care de mâine n-avea s-o mai vadă. [...]

Flutură mâna înmănușată:

-Noapte bună, Fram!... Ai putea să te culci. Pentru tine începe de mâine altă viață. N-are să fie prea ușoară, fiindcă te-ai dezvățat de dânsa. Fram rămase singur. Noaptea era albastră și nu era noapte deplină.

Lumina soarelui mai stăruia, învăluită de ceața depărtării. Se apropia de ținutul unde ziua se îngâna cu noaptea timp îndelung, unde o zi și o noapte înseamna un an.

(Cezar Petrescu, *Fram, ursul-polar*)

B.

Ziua Dorului o sărbătorim pe 13 mai și în fiecare zi a existenței noastre de români.

Sunt acceptate trei cuvinte de netradus din limba noastră, și anume *dor*, *doină*, *colindă*. Conceptul de *dor* exprimă un complex fascinant de stări sufletești, care în mod paradoxal sunt contradictorii, însă coexistă și ne definesc prin această stare de alean specifică nouă, românilor. *Dor* – trei sunete în desăvârșită armonie, ca scaunul țărănesc cu trei picioare ce conferă echilibru odihnitor și stabilitate solidă. Termenul însumează atât blândă reverie, cât și patima iubirii devastatoare; exprimă atât durerea și bucuria îngemănate în iubire, cât și dorința devastatoare de a vedea pe cineva drag. Speciliști în lingvistică și oameni de litere au afirmat în repetate rânduri că nu are sinonim perfect. Pot fi construite cuvinte, expresii, fraze cu sens asemănător sentimentului profund de dor, însă cuvântul ca atare nu poate fi echivalat pe deplin, nici ca exprimare, nici ca transpunere.

Mai recent, scriitorul Salman Rushdie sugera că, pentru a înțelege o societate, cel mai bine ar fi să te uiți la cuvintele ei intraductibile. De aceea, la școala Junimea vom onora acest termen ce ne caracterizează atât de bine pe noi, vorbitorii de limbă română. Ziua Dorului reprezintă o ocazie specială ca să ne amintim de ceea ce ne e dor: de obiceiuri dragi, de doine, de legende, balade sau colinde, de arta culinară, de valorile noastre, adevărate merinde de suflet cu care ne hrănim spiritual, departe de țară...

Am plecat de pe meleagurile copilăriei și ne-am perindat exilul în lumea mare, astfel că am ajuns să trăim în această stare de spirit a dorului... de casă, de familie, de prieteni, de noi înșine... Uneori e o trăire dulce-nostalgică, alteori sfâșietor de intensă, devenim mai sensibili la valorile moștenite, iubitori de istorie, limba și cultura noastră ancestrală și chiar mai patrioți decât am fi crezut vreodată. [...]

Se zice că nu stăpânești o nouă limbă decât în momentul în care începi să visezi în acea limbă...

UNESCO a realizat *Dicționarul Internațional de Termeni Literari*, un proiect desăvârșit către finalul secolului XX. Acesta conține cuvinte din diverse limbi ale lumii. Din limba română au fost acceptate numai trei cuvinte, și anume *dor*, *doină*, *colindă*. [...]

Vă invităm să cunoașteți texte și cântece care pun în valoare viziunea de dor.

(<https://junimearomana.com/Dor-stare-de-spirit-specific-romaneasca/>)

Subiectul I – Elemente de construcție a comunicării

30 de puncte

Scrie pe foaia de concurs numărul cerinței și litera corespunzătoare răspunsului corect, cu privire la textele date.

1. Sunt derivate toate cuvintele din seria:

- a) verzuie, sălbatic, glumeț, inimoasă
- b) tremurătoare, înmănușată, neclintit, sloiuri
- c) verzuie, recunoștea, întovărășea, copilăriei
- d) neclintit, înmănușată, recunoștea, sălbatic

3 puncte

2. Sunt compuse prin alăturare cuvintele din seria:

- a) rămas-bun, fiindcă, dulce-nostalgică, urs-polar
- b) fiindcă, îndată, de pe, UNESCO
- c) decât, deplin, numai, ca să

d) despre, de la, astfel, însă

3 puncte

3. Secvența „Privind așa, într-o dimineață a zărit cum se iveau cele dintâi sloiuri. [...] Fram sorbea lacom, până în adâncul plămânilor, aerul umed.” este alcătuită din:

- a) o propoziție
- b) patru propoziții
- c) două propoziții
- d) trei propoziții

4. Raportul de coordonare prin juxtapunere între propoziții este marcat în secvența:

- a) Pot fi construite cuvinte, expresii, fraze cu sens asemănător sentimentului profund de dor, însă cuvântul ca atare nu poate fi echivalat pe deplin.
- b) Se apropia de ținutul unde ziua se îngâna cu noaptea timp îndelung, unde o zi și o noapte înseamnă un an.
- c) Am plecat de pe meleagurile copilăriei și ne-am perindat exilul în lumea mare.
- d) N-are să fie prea ușoară, fiindcă te-ai dezvățat de dânsa.

3 puncte

5. Predicatele din secvența: „ Ai putea să te culci. Pentru tine începe de mâine altă viață. N-are să fie prea ușoară, fiindcă te-ai dezvățat de dânsa.” sunt, în ordine:

- a) verbal, nominal, verbal, nominal, verbal
- b) nominal, nominal, verbal, nominal, verbal
- c) verbal, nominal, verbal, verbal, verbal
- d) verbal, verbal, verbal, nominal, verbal

3 puncte

6. Conțin verbe auxiliare toate formele verbale din seria::

- a) au afirmat, am plecat, ai putea, am fi crezut
- b) ai putea, nu are, am plecat, au afirmat
- c) au afirmat, ai putea, n-avea s-o vadă, nu are
- d) am fi crezut, a existenței, ai putea, au afirmat

3 puncte

7. Formele verbale nepersonale subliniate în secvențele „...scriitorul Salman Rushdie sugera că, pentru a înțelege mai bine o societate, cel mai bine ar fi să te uiți la cuvintele ei intraductibile”, „Fram nu se mai juca prinzând și aruncând mingea.”, „Simțise o mână atingându-i blana pe spate. „Termenul... exprimă atât durerea și bucuria îngemănate în iubire, cât și dorința devastatoare de a vedea pe cineva drag.” îndeplinesc, în ordine, următoarele funcții sintactice:

- a) atribut, atribut, circumstanțial de mod, circumstanțial de scop, circumstanțial de mod
- b) circumstanțial de scop, atribut, circumstanțial de mod, circumstanțial de mod, atribut
- c) circumstanțial de mod, circumstanțial de mod, atribut, atribut, circumstanțial de scop
- d) circumstanțial de scop, circumstanțial de mod, circumstanțial de mod, atribut, atribut

3 puncte

8. Enunțul care conține un predicat nominal este:

- a) Directorul circuitului rămase gânditor.
- b) Domnule Fram, mi se pare că trebuie să te pregătești de călătorie.
- c) ... începu să presimtă că se întâmplă cu el ceva ce n-a mai fost.
- d) Îi e dor de ghețurile și de zăpada unde s-a născut.

3 puncte

9. Notează perechea literă - cifră care indică valoarea morfologică a fiecărui cuvânt subliniat în secvențele: „În orașul străin unde a poposit circuitul se afla un domn bătrân care a scris cândva cărți despre urși.”, „ Câteva ani la rând se poartă ca animalele cele mai inteligente.”, „ Fram a fost un artist fără pereche.”:

- a. sfâșietor de intensă 1.verb la participiu

b. zgâriat	2. locuțiune adjectivală	
c. de înțelegere	3. adjectiv la superlativ absolut	3 puncte

10. Se regăsesc doar adjective participiale în seria:

a) cuvinte de netradus, un complex fascinant, dorința devastatoare, valorile moștenite	
b) valorile moștenite, durerea și bucuria îngemănate, un proiect desăvârșit, urs-polar dresat	
c) dorința devastatoare, cuvinte de netradus, orașul străin, urs-polar dresat	
d) durerea și bucuria îngemănate, un proiect desăvârșit, valorile moștenite, cuvinte de netradus	3 puncte

Subiectul al II-lea – Lectură și redactare **40 de puncte**

a. Înțelegerea textului nonficțional (20 de puncte)

1. Indică instituția preocupată de asigurarea patrimoniului mondial de importanță culturală, în vederea cooperării dintre națiunile lumii.	4 puncte
2. Precizează data la care se celebrează, anual, evenimentul prezentat în text.	4 puncte
3. Explică motivul pentru care cuvântul <i>dor</i> își merită pe deplin locul în <i>Dicționarul Internațional de Termeni Literari</i>	4 puncte
4. Prezintă, în 50 – 80 de cuvinte, caracterul nonliterar al textului B , menționând două trăsături ale acestuia pe care le vei ilustra cu două exemple din text.	8 puncte

Notă! Răspunsurile vor fi redactate în enunțuri, cu respectarea normelor de exprimare corectă, ortografie și punctuație.

b. Scriere despre textul ficțional (20 de puncte)

Scrie un text, de 150 – 200 de cuvinte, în care să prezinți modul în care este reliefată artistic ideea de libertate în textul **A**.

În redactarea textului, vei avea în vedere:

- ilustrarea a două puncte de vedere diferite privind relația om-făptură necuvântătoare
- prezentarea manifestărilor interioare și exterioare ale personajului-animal, întruchipare a destinului unei întregi categorii umane
- prezentarea specificului limbajului folosit pentru sugerarea nevoii de libertate

Vei primi 14 puncte pentru conținutul compunerii și 6 puncte pentru redactare (registru de comunicare, stilul și vocabularul adecvate – 1 p.; coerența textului – 1 p.; ortografie și punctuație – 2 p.; așezarea în pagină și lizibilitatea – 1 p.; respectarea numărului minim de cuvinte indicat în cerință – 1 p.).

Notă! Punctajul pentru redactare se acordă doar dacă textul are numărul minim de cuvinte indicat și dezvoltă subiectul propus.

Notă! Respectarea, în lucrare, a ordinii cerințelor nu este obligatorie

Subiectul al III-lea – Elemente de interculturalitate **20 de puncte**

Scrie un text de minimum 150 de cuvinte, în care să îți prezinți opinia despre *prețuirea limbii în care ne-am născut fiecare dintre noi*, valorificând următoarea afirmație: *Limba română e actul meu de naștere, eu sunt ființă sub măslinele ei, care rodește de două mii de ani, dreptul meu e să-i țin dealul verde și bătut de soare și să stau în genunchi sub ploaia cântecelor ce cântănesc din ea .*

(Fănuș Neagu)

În redactarea textului, vei avea în vedere:

- prezentarea opiniei, susținută prin două motive;
- valorificarea citatului;
- raportarea la experiența de viață/ de lectură.

Vei primi 14 puncte pentru conținutul compunerii și 6 puncte pentru redactare (registrul de comunicare, stilul și vocabularul adecvate – 1 p.; coerența textului – 1 p.; ortografie și punctuație – 2 p.; așezarea în pagină și lizibilitatea – 1 p.; respectarea numărului minim de cuvinte indicat în cerință– 1 p.).

Notă! Punctajul pentru redactare se acordă doar dacă textul are numărul minim de cuvinte indicat și dezvoltă subiectul propus.

Notă! Respectarea, în lucrare, a ordinii cerințelor nu este obligatorie.